

Gazeta Olsztyńska

Organ Związku Polaków w Prusach Wschodnich.

„Gazeta Olsztyńska“ z dodatkami „Gość Niedzielny“ i „Gospodarz“ wychodzi codziennie z wyjątkiem niedziel i świąt.

Przedpłata wynosi kwartalnie 9 marek. Ogłoszenia przyjmuje się za opłatą 50 fenigów za miejsce rządka sześciłamowego. — Przy dochodzeniu sądowem należytości wszelkie rabaty upadają.

Ojców mowy, ojców wiary
Brońmy zgodnie młody, stary.

Niech będzie pochwalony Jezus Chrystus!

Drukiem i nakładem: Joanny Pieniężnej.
Redakcja i Administracja w Olsztynie, Mühlenstr. 2

Telefon nr. 531.

Listy do redakcji należy adresować:
„GAZETA OLSZTYŃSKA“ — ALLENSTEIN, OPR
Redaktor: Ludwik Łydko.

TELEGRAMY.

Nowy prezes komisji prawniczej w Rydze.

Warszawa, 11. 1. 21. (PAT). Dnia 10 b. m. wieczorem wyjechał do Rygi dyrektor departamentu prawniczego z Prezydium Rady Ministrów p. Lechowicz, który obejmie tam przewodnictwo komisji prawniczej przy konferencji pokojowej. Na tem stanowisku pozostać ma p. Lechowski do końca rokowań pokojowych.

Dziennikarze polscy w Paryżu.

Paryż, 10. 1. 21. (PAT). Prasa paryska komentuje żywo przyjazd naczelnika państwa do Paryża. Dziennikarze paryscy postanowili ułatwić pobyt w Paryżu dziennikarzom polskim znajdującym się w orszaku naczelnika Państwa, jak również wydać uroczysty bankiet na cześć prasy polskiej.

Nadkomisarz w. m. Gdańska w Warszawie.

Warszawa, 11. 1. 21. (PAT). Nadkomisarz w. m. Gdańska z ramienia Ligi Narodów p. Attolico przyjechał dnia 8 b. m. o godz. 5 tej po południu.

Warszawa. Nadkomisarz Attolico przyjęty został przez ministra spraw zagranicznych ks. Sapiechę, który odbył z nim dłuższą konferencję. Konferencja ta dotyczy prawa wykonywania konwencji polsko-gdańskiej. Wieczorem tego dnia wydany został na jego cześć obiad przez posła włoskiego w Warszawie. W niedzielę dnia 8 b. m. o godz. 12tej w południe złożył Attolico wizytę prezydentowi ministrów Witosowi.

Walka przeciw drożyznie.

Warszawa 10. 1. 1921 (PAT). Rada ministrów na posiedzeniu w dniu 7 p. m. obradowała nad wyposażeniem urzędników państwowych. Następnie obradowała Rada Ministrów nad prawem, któreby zwalczało drożyznę i lichwę. Sprawę tą oddano odpowiedniej komisji, celem opracowania dotyczących wniosków. Komisja ta ma również na celu przygotowanie projektu urzędu dla powstrzymania lichwy towarowej.

Lojalność Czechosłowacji względem Polski.

Praga 10. (Pat.) Wczoraj zjawiała się u na audjencji prezydenta państwa prof. Massaryka delegacja ze Śląska Mulczyńskiego i czeskiego obszaru Czeszyńskiego. W przemowie do delegacji Śląska Cieszyńskiego, prezydent Massaryk zapewnił delegatów o pokojowej tendencji Czechosłowacji względem państwa polskiego.

Generał Nollet.

Berlin, 11. stycznia. Generał Nollet powraca do Paryża, ażeby na konferencji sprawę rozbrojenia Niemiec przedstawić osobiście. Sprawa ta szybko rozstrzygnięta zostanie.

Sojusz polsko-angielski.

Warszawa 9. 1. Warszawski »Przegląd Wieczorny« donosi, że Naczelnik Państwa ma otrzymać zaproszenie do Londynu.

Stambuliński w Pradze.

Do Pragi czeski przybył premier bułgarski Stambuliński z Polski.

Niemieckie okręty na Renie.

Paryż, 10 stycznia. Na mocy traktatu wersalskiego rozdzielono pomiędzy mocarstwa sprzymierzone okręty i łodzie niemieckie na Renie. Francja otrzyma 253 000 ton.

O bezpieczeństwo Europy.

Sprawa rozbrojenia Niemiec omawiana jest obecnie żywo, w gabinetach francuskim i angielskim, niemniej zajmuje także umysły polityków niemieckich. W ostatnim czasie charakterystycznym jest zwrot Anglii, która zdaje sobie obecnie poważnie sprawę z konieczności rozbrojenia Niemiec i zajęcia wobec nich energiczniejszej postawy. Ważniejsze pisma angielskie stwierdzają bowiem, że naród niemiecki przechodzi z wolna ku reakcji, podnoszą fakt iż bez rozbrojenia Niemiec, zniknie nadzieja uzyskania zapłaty i odszkodowań. Wobec tego, wcale nie jest nam dziwno, że i w »Dzienniku Gdańskim« zabrał głos w tej głośniejszej obecnie sprawie pewien Anglik nazwiskiem George Brown. Jego ciekawy w tym względzie artykuł, który zamieścił też i wychodzący w Herne, Narodowiec, podajemy naszym czytelnikom w całości:

»Jednym z najważniejszych momentów podtrzymujących ducha odwetu i daleko idące nadzieje w umysłach niemieckich, to myśl o roku 1813. W tym to roku którego analogię przywodzą sobie Niemcy dzisiejsi stale przed oczy, zrzucił Prusak znowu zwierchnictwo francuskie.

Obóz rewanzu w dzisiejszych Niemczech bowiem jest znacznie większy jak to się nieznającym dobrze stosunki niemieckie wydaje. Obóz kalkuluje w ten sposób.

»Po bitwie pod Jeną i Auerstädt dostały się Prusy w zależność francuską. Ale organizowali się ojcowie nasi niezłomnie, tworzyli przeróżne formacje wojskowe pod niewinnymi nazwami towarzyszy gimnastycznych, zrzeszeń sportowych organizacji rzekomo lokalnej tylko samoobrony, obeszli przepisy francuskie i doczekali chwili odpowiedniej, która po klęsce Bonapartego na śnieżnych błoniach Moskwy w roku 1813 rzeczywiście nadeszła i rzucili się na wroga. Do boju stanął gotowy aparat — udało się wtargnąć aż do Paryża i upokorzyć Francję, a powiększyć Prusy. Co się przodkom w roku 1813 udało, dla czegożby nam nie miało się to samo udać przy dobrej okazji? Tylko trzeba się przygotować.

Takie rozumowanie jest szeroko rozpowszechnione i tylko w kołach robotniczych skrajniejszych do chwili nie cieszy się zbyt wielką sympatią. Te ostatnie życzą sobie przedewszystkiem pokoju nareszcie i to za wszelką cenę.

Chodzi więc dzisiejszym Niemcom o obejście traktatu wersalskiego, aby się mogła historia r. 1813 kolem powrotnym potoczyć i uwolnić Niemcy od nieprzyjemnej odpowiedzialności za wojnę światową i jej skutki. W tym duchu pracują szerokie koła niemieckie.

Z tego punktu widzenia oceniać należy wszystkie te przeróżne formacje obrony, samoobrony służby bezpieczeństwa, ruch sportowy i policję niemiecką z jej przelicznymi nowymi nazwami. Wszystkie te urządzenia bezpieczeństwa lokalnego czy krajowego posiadają charakterystyczny skład wykwalfikowany w rzemiośle wojennym nadmierną liczbę żołnierzy i zadziwiająco wprost na takie formacje uzbrojenie. To samo można powiedzieć o armaturze i przygotowaniu fortec pruskich i placów militarnych.

Rachunek Niemców jest jak na nich niezły. Tylko znajduje się w nim jedna mylna pozycja.

I koalicja bowiem, a zwłaszcza Francja, pamięta doskonale rok 1813 i stara się, jak to się w tych dniach właśnie jasno wykazało, by się historia kolem powrotnym nie potoczyła.

Żywa wymiana not z rządem niemieckim da sporo materiału do zastanowienia się nad tym problemem obozowi ludzi rewanzu w Niemczech. Troskliwie oko generała Nollet jednakowoż dostrzegło dużo tajemniczych ruchów zakulisowych o obliczu barankowym przed światem obserwującym. Rezultat badawczych spojrzeń p. generała i komisji kontrolujących Ententy zaprzętał właśnie głowy ambasadorów i rządów Ententy i skrytykował się w całym szeregu not, w których się rządowi niemieckiemu zwraca uwagę, że jednakowoż należy jeszcze dużo takich formacji samoobrony porozwijać, w innych

zmniejszyć skład nieprawdopodobnie wielki personelu i nieco mniej maszyn morderczych ustawiać na pogotowiu.

Ostatnio specjalnie zwracały się noty te przeciwko zbyt licznej artylerji ciężkiej w Klistrzyniu, Królewc, Piławie i twierdzy Bojen.

Niemniej gruntownie popatrzone się po palcach wszystkich tych dzielnych patriotów a la Lützow, York, Stein, Scharnhorst itd. którzy poczęli sobie szeroko w Prusach Wschodnich gospodarzyć po swemu. A echa strzałów tysięcznych meetingów drużyn strzeleckich Bawarii zaczęły dotarły aż do uszu wrażliwego na takie odgłosy Paryża.

Wskutek tego znajduje się dziś wiele ludzi w Niemczech w rozdrażnieniu niemałym. Irytują noty ostatecznie bardzo panów w Królewc, Monachjum i Berlinie. No i w tym przypadku powołano się ze strony niemieckiej akurat na — traktat wersalski i — bolszewików.

Traktat wersalski podobno jest obalony, jeżeli się nie pozwala Niemcom spokojnie dalej zbroić. Za utrzymaniem dobrze zaopatrzonej fortecy i armji w Prusach Wschodnich n. p. też przemawiać ma do przekonania koalicyjnych obserwatorów argument przyszłej ofensywy bolszewickiej.

Wszyscy inni oprócz Niemców właśnie przeciwnie sądzą.

I tu widać na nowym przykładzie, jak słabymi Niemcy byli i są psychologami.

O wyborach do sejmiku prowincjonalnego.

II.

Celem stwierdzenia wyniku głosowania dzieli się najsmprzód ogólną liczbę oddanych w obwodzie regencyjnym głosów, przez ogólną liczbę przypadających na obwód regencyjny posłów. W ten sposób stwierdza się dzielnik dla obwodu. Następnie dzieli się ogólną liczbę głosów, które w danym obwodzie regencyjnym padły na listy wyborcze z pewnym wspólnym znamieniem przez stwierdzony dzielnik i uzyskuje się w ten sposób liczbę przypadających w obwodzie regencyjnym na te listy posłów. Podział stwierdzonych tym sposobem mandatów na listy wyborcze z tem samym znamieniem w poszczególnych obwodach wyborczych (Wahlkreise) odbywa się w ten sposób, że każda lista wyborcza otrzymuje tyle mandatów, ile razy można liczbę oddanych głosów podzielić przez dzielnik. Pozostałe w obwodzie regencyjnym mandaty przypadają tym listom wyborczym, które wykazują najwyższą liczbę pozostałych głosów. Przy równej ilości pozostałych głosów u kilku list wyborczych rozstrzyga los. Wynik wyborów należy publicznie ogłosić.

Posłowie do sejmików prowincjonalnych wybierani są na przeciąg czterech lat.

Obecne sejmiki prowincjonalne są rozwiązane z chwilą odbycia nowych wyborów. Nowo wybrane sejmiki prowincjonalne należy zwołać w przeciągu 30 dni po wyborach. Na pierwszej sesji sejmiku prowincjonalnego należy wybrać wydział prowincjonalny i komisje prowincjonalne. Odbywają się one według zasad wyborów proporcjonalnych. Aż do nowych wyborów dotychczasowi członkowie wydziału prowincjonalnego i komisji prowincjonalnych pozostają w urzędzie celem załatwienia bieżących spraw.

W obecnych wyborach do wschodnio-pruskiego sejmiku prowincjonalnego biorą również udział powiaty Eibläski, Malborski, Kwidziński, Suski, Sztumski oraz pozostała przy Prusach część powiatu Gdańskiego Niziny. Wybory odbędą się dnia 20 lutego 1921 r.

Wilhelm II.

»Vossische Zeitung« publikuje wyciągi z pamiętników rosyjskiego szefa gabinetu i uzdobnionego dyplomaty hrabiego Witte. Witte przedstawia w tych pamiętnikach politykę Wilhelma II w bardzo niekorzystnym świetle. Wilhelm w zarozumiałości swojej popełnił jeden błąd po drugim, zachowanie się jego

sposób obniża sztucznie walutę polską. Pomocy w tem udziela im wielu tutejszych kupców, którzy utrzymują z tymi szkodnikami stałe stosunki.

* **Warszawa.** Pisma żydowskie donoszą, że poseł amerykański w Warszawie, Gibson, ustąpi w tych dniach ze zwego stanowiska.

Do Warszawy przybyła delegacja gdańska celem podjęcia układów w sprawach aprowizacyjnych.

Dnia 2-go bm. zakończył się zjazd narcerski w Warszawie. Na zjeździe reprezentowane wszystkie dzielnice Polski, nie wyłączając Górnego Śląska.

* **Bytom.** Wydalenie Polaków. Prasa niemiecka donosi z Westfalji, że przedsiębiorstwa i władze niemieckie postanowiły wydrzeć z Niemiec wszystkich robotników, pochodzących z Polski i zastąpić ich bezrobotnymi Niemcami.

* **Lwów.** W Zólkwi w domu pani Aleksiewiczowej spaliła się żywcem 70-cioletnia uboga wdowa Dworzakowa. Zajęła się na niej odzież od płomienia pod kuchnią. Ratunek przybył za późno.

Ze świata.

Napad bolszewików.

Do miejscowości Radoszkowice na linii kolejowej między Mińskiem a Mołodecznem w pasie neutralnym, wpadł w południe oddział bolszewicki. Bolszewicy zrabowali wszystko, co było na rynku i u-prowadzili 25 młodych mężczyzn.

Z Watykanu.

Na konsystorzu gwiazdkowym mówił papież o pięciu ranach ludzkości: o naruszeniu autorytetu, o nienawiści brata do brata, o chęci używania, o niechęci do pracy i o niepamiętaniu o celach nadziemskich. Jedynym lekarstwem na te rany jest powrót do światła ewangelji, które upomina, że wszyscy powinni się uważać na tej ziemi za braci.

Słomę i siano

w małych i większych ilościach kupuje
L. Kunath, Olsztyn ul. Libsztacka 23/24.

Mam do zamiany kilka

dóbr pierwszorzędnych na Pomorzu
obszaru 600-1200 mórg z rąk niemieckich na dobra w Niemczech i proszę o pospieszne zgłoszenia z dokładnym opisem

B. Mederski, Chełmno.

BANK DYSKONCOWY

w OLSZTYNIE.

Klebarska 10/12.

Telefon 696.

Złatwia wszelkie interesy bankowe.

Zakup i sprzedaż waluty polskiej.

Adres:

Diskonto Bank in Allenstein.

Poszukuję posadę jako

urzędnik gospodarczy

jako żonaty lub samotny od zaraz lub od 1. kwietnia
Złgosz. pod nr. 201 do eksped. Gazety Olsztyńskiej.

Zatarg rosyjsko-gruziński.

Tyflis. (OD) Przedstawiciel Rosji sowieckiej w Tyflisie wystosował do rządu gruzińskiego notę w sprawie zniesienia strefy neutralnej między Rosją sowiecką a Gruzją. Nota ta kładzie definitywny kres zatargowi między Moskwą a Tyflisem.

Ruch towarzystw.

— Zebranie Tow. Ludowego w Olsztynie odbyło się w niedzielę dnia 9 stycznia b. r. Zebranie zajął prezes Towarzystwa p. Böttcher powitał serdecznie przybyłych. Do chwili wyboru nowego zarządu przewodnicztwo zebrania objął p. Gabrylewicz. W nieobecności sekretarza, odczytał p. Wł. Pieniężny sprawozdanie z ostatniego zebrania. oraz krótki przegląd roczny działalności Tow. Ludowego, który uzupełnił potem własnymi słowami. Wymienił wszystkie zebrania i uroczystości urządzone w ubiegłym roku przez Tow. Ludowe, i pochwalił działalność zarządu i współpracę wszystkich członków którzy w trudnych warunkach działali dla sprawy polskiej. Skarbnik towarzystwa p. W. Szulc wymienił liczbę członków i zdał sprawozdanie ze stanu kasy.

Wybór nowego zarządu dał następujący wynik: przewodniczącym obrano jednogłośnie, p. Böttchera z Olsztyna; jego zastępcą zaś p. Sonnwald z Olsztyna. Sekretarzem pozostał nadal p. Seweryn Pieniężny, jego zastępcą obrano p. Franciszka Kellmana. Godność skarbnika przyjął nadal p. Szulc, a ławnikami obrani zostali pp. Wł. Pieniężny i Jan Hermański. Zastępcy ławników są: pp. Arczyński i Guski.

Prezes towarzystwa objawiając znowu przewodnicztwo, podziękował zebrany za wybór i zapewnił o swej pracy na przyszłość.

Nadto zabrali jeszcze głos pp. Sonnwald, Szulc, Gabrylewicz i kilku Warmjaków.

Na większy majątek ziemski poszukuje się od zaraz lub później doświadczonego inteligentnego

urzędnika gospodarczego kawalera oraz **sekretarki** biegłej w polskim i niemieckim języku. Zgłoszenia z odpisami świadectw do eksped. Gazety Olsztyńskiej pod nr. 202.

Młóckarnie szeroko młócące, **maneże, śrutowniki, brony, pługi, kultywatory, wialnie, wałki, parowniki, beczki do gnoju, pompy, aparaty do rżnięcia buraków, centryfugi**

we wielkim wyborze świeżo nadeszły i poleca najtaniej

L. KUNATH, Olsztyn

ul. Libsztacka 23/24.

Telefon nr. 284.

Skład i warsztat reparacyjny maszyn rolniczych.

Tamże są 1 używana młóckarnia szeroko młócąca, 2 żelazne młóckarnie dobrze zreperowane tanio na sprzedaż.

Poszukujemy zaraz lub później

młodszego pomocnika księgarskiego lub **inteligentnego człowieka**

mającego zamiłowanie do księgarstwa. — Zgłoszenia z podaniem pensji miesięcznej upraszamy pod adr.:

Drukarnia i księgarnia T. z o. p. Tczew,
(Pomorze) ul. Kościuszki nr. 21.

Składki członkowskie przyniosły sumę 243 mk a składka na plebiscyt górnośląski 718 mk. 25 f. Wśród licznie zebranych członków i gości panował żal i ożywienie. Zebranie zakończono pieśnią „Bądźże coś Polskę“.

Biura Związkowe.

Sekretariat obwodowy na Warmię urządzą Olsztynie przy ul. Dworcowej nr. 87 (Hotel International) od godziny 9-12 i od 3-6; w niedziele i święta od godz. 1-2 w południe.

Sekretariat obwodowy na Powiśle urządzą Sztumie,

Godziny biurowe od 9-12 i od 3-6; w niedziele i święta od 1-2 w południe.

Związek Polaków utrzymuje w Kwidzynie „Agencję prasową“, która ma zadanie przyjmować zamówienia, podania, zamówienia gazety itd. od ludności polskiej Kwidzyna i okolicy. Biuro „Agencji“ znajduje się w Resursie w Kwidzynie. Godziny biurowe 9-12, 3-5. W niedziele i święta: 1-2 w południe.

Rodacy i Rodaczki! W każdej potrzebie wyciągnijcie się zgłaszać do naszych biur związkowych, w których napewno znajdziecie radę i pomoc: W biurach naszych stale znajduje się pewien zapas najnowszych numerów „Gazety“, kto zatem przez niedopatrzność poczty nie odbierze gazety, może zażądać odnośnego numeru w naszych biurach a zarazem w biurze może podać reklamację do poczty.

Sekretarz Generalny Związku Polaków

**Czytajcie i rozszerzajcie
Gazetę Olsztyńską!**

BANK LUDOWY

w Olsztynie ul. Cesarska 16 I
płaci od depozytów 2, 3 i 4 procent

stosownie do czasu wypowiedzenia.

Udziela pożyczek pod dogodnymi warunkami.

Bank otwarty codziennie od godz. 11 do 1.

Telefonu nr. 66 b.

Piece żelazne

nowe i używane, do ogrzewania i gotowania ma na sprzedaż

L. Kunath, Olsztyn ul. Libsztacka 23

Dobre Cigaretty i tanio

**cygara, papierosy,
tabaki do palenia**

Kownoerka I. do zażywania 1/4 funta 4 marki. Najlepszą tabakę do żucia. — Fajki każdego rodzaju poleca:

GABELMANN nast., OLSZTYN

ul. Klebarska nr. 1.

Załączony kwit prosimy wypełnić, wyciągnąć pieniędzmi oddać listowemu lub na poczcie.

Ich bestelle hiermit für das I. Vierteljahr die polnische Zeitung

„Gazeta Olsztyńska“

aus Allenstein mit Zustellung und zahle 9 Bestelgeld.

Imię, nazwisko i adres (Vor- und Zuname und Adresse)

Obige 9 Mk. erhalten zu haben bescheinigt

Tanio! Sprzedajemy wszelką zimową garderobę damską **Tanio!**

przeto niechaj nikt nie omieszką wykorzystać tej sposobności taniego zakupu.

Plaszcze damskie

z dobrych ciężkich materiałów
po 120, 145, 175, 250, 350 mk.

Bluzki po 42 i 49 mk.

Kostjumy damskie

w modnych fasonach czarne i kolorowe
po 175, 195, 250 i 350 mk.

Spódnice po 54 i 65 mk.

W. Muleczyński, Wartembork

RYNEK 94

(Właściciele: Kowalski i Szulc.)

TELEFON 41